

TACK FÖR DITT DELTAGANDE i den digitala workshopen om havsmedvetenhet och medborgarforskning

Torsdagen den 28 maj hölls en digital workshop för personer aktiva inom marin pedagogik, främst runt Västerhavet, för att diskutera bland annat medborgarforskning. Lotta Waesterberg Tomasson från Vetenskap & Allmänhet inledde med en föreläsning om medborgarforskning. Därefter tog Björn Källström på Göteborgs marinbiologiska laboratorium vid och berättade om hur medborgarforskning kan användas som ett redskap för att engagera skolor och elever att arbeta med vattenfrågor. Helen Sköld från Havsmiljöinstitutet och Havet hus berättade om den digitala fälthandboken Livet i havet. Efter föreläsningarna följde gruppdiskussioner om medborgarforskning, Blue Schools och hur vi kan arbeta bättre tillsammans.

Föreläsningarna

Bilderna som visades under föreläsningarna bifogas som pdf-filer.

Länkar:

Livet i havet: <https://www.havet.nu/livet>

Om medborgarforskning: <https://medborgarforskning.se/>

Medborgarforskning om nya arter: <http://nyaarter.se/>

Gruppdiskussionerna

Medborgarforskning

Två grupper diskuterade ämnet medborgarforskning. Under diskussionerna framkom att nätverket ger en god möjlighet att sprida projekt både geografiskt i landet och till olika organisationer, såsom exempelvis universitet, skolor, publika akvarier och vetenskapscentra. En idé som kom upp var att samlas kring ett projekt som rör maneter längs hela kusten.

Hur engagerar vi personer till att delta? Erfarenheterna säger att det kan ta rätt lång tid att få igång intresse för ett visst projekt, som exempelvis strandstädning. Man diskuterade användandet av sociala medier och affischering.

Vilka forskningsfrågor går att besvara med hjälp av medborgarforskning? Vikten att kunna använda den data som framkommer inom forskningen påpekades, och att värna ordet forskning, men det är svårt att garantera vetenskaplighet och datakvalitet. Olika sätt att arbeta med det är genom att anlita experter som verifierar inrapportering eller olika digitala verktyg så kallade "konsensusalgoritmer".

Hur kan vi enkelt rapportera resultat? Finns det befintliga rapporteringssystem att utnyttja? Det finns idag många bra olika projekt i Sverige men en gemensam portal saknas där alla dessa projekt kan hittas av deltagare. Arbetar med olika plattformar är dock på gång, medborgarforskning.se är tänkt att samla olika projekt och Havs- och vattenmyndigheten

arbetar för att långsiktigt kunna skapa en samarbetsplattform för de vattenpedagogiska nätverken.

Blue Schools

Blue Schools är ett europeiskt nätverk som riktar sig till förskola, grundskola och gymnasium och som arbetar för att integrera havsmedvetenheten i skolundervisningen. Syftet med nätverket är att inspirera lärare och övrig skolpersonal att tillsammans med sina elever starta "ett blått projekt" som knyter dem till havet, vilket också kan ske via sjöar och vattendrag. Genom att införa havsmedvetenhet i sin undervisning, genomföra projektet och dela resultaten, kan en skola bli certifierad som en "European Blue School." Till sin hjälp får skolorna en handbok som innehåller fakta och läromaterial om havet samt inspiration i form av projekt som har genomförts i skolor runt om i Europa.

Blue schools är ett initiativ från EU4Ocean, the European Ocean Coalition, som knyter samman olika organisationer, projekt och människor som bidrar till ökad havsmedvetenheten och en hållbar förvaltning av havet. EU4Ocean ger möjlighet att påverka, få idéer att växa och åstadkomma förändring genom en inkluderande gräsrotsrörelse. Huvudsyftet är att få fler att bry sig om havet. Projektet EU4Ocean stöds av Europeiska kommissionen.

Vi i Sverige har nyligen blivit tillfrågade om att vara med i nätverket för Blue Schools i Europa och letar därför efter projekt om hav och vatten som kan fungera som goda exempel och vara med i handboken. Vi efterfrågar även skolor som är intresserade av att pilotskolor i Sverige under läsåret 2020-2021 för att bli "blue school" certifierade.

Det inkom flera spännande förslag på skolprojekt som kan vara med i handboken för Blue Schools och dem har vi nu skickat vidare till EU4Ocean. Vi har också fått in förslag på en några skolor som kan vara intresserade av att bli pilotskolor för Blue Schools i Sverige.

Under diskussionen lyftes särskilt följande:

- Det är viktigt att lärarna får utbildning då detta är en förutsättning för att man ska känna sig säker när man arbetar med ämnet.
- Det är viktigt att få med havsmedvetenhet i kursplanen på alla nivåer och alla inriktningar, även på gymnasiet.
- Det ger mervärde att i undervisningen få träffa en forskare eller expert inom ämnesområdet.
- Det är viktigt att få med även skolor i inlandet och i mindre havsnära områden.
- Det är viktigt att undervisningen om hav och vatten är likvärdig i hela landet. Detta kan åstadkommas genom att införa en artkanon i skolan, likt den litteraturkanon som finns, dvs vissa arter ska alla känna till och då behöver de finnas med i undervisningen i alla delar av Sverige.

Läs mer om European Blue Schools:

<https://webgate.ec.europa.eu/maritimeforum/en/frontpage/1485>

<https://webgate.ec.europa.eu/maritimeforum/en/node/4510>

Mer on EU4Ocean:

<https://webgate.ec.europa.eu/maritimeforum/en/node/4484>

<https://webgate.ec.europa.eu/maritimeforum/en/frontpage/1482>

Hur kan vi samarbeta inom nätverket?

Medlemmarna ser en stor fördel i att kunna ta hjälp av varandra för att bolla idéer om nya projekt och med faktagranskning när en ska göra något nytt/uppgradera eller vidareutveckla material. Att snabbt nå ut till olika aktörer utanför den egna organisationen är också en fördel. En tanke väcktes om att göra en vecka likt Västerhavsveckan där aktörer inom nätverket samarbetar för att sprida havsmedvetenhet samtidigt i hela landet.

Vad händer framöver?

Under hösten 2020 kommer nätverken hålla fler regionala digitala träffar. Förhoppningen är att också kunna få till stånd en nationell fysisk träff i Stockholm den 2-3 november. Om läget gällande Covid19-pandemin inte tillåter en fysisk träff kommer vi istället se över möjligheterna att hålla konferensen digitalt. Information om kommande träffar skickas ut via nätverkens nyhetsbrev och eventuellt andra utskick och annonseras i nätverkens gemensamma [Facebookgrupp](#).

Tips om medborgarforskning

Medborgarforskning och vetenskapens demokratisering – förväntningar, former och förtroende läs rapporten [här](#).

Koster Seafloor Observatory, pågående medborgarforskningsprojekt där allmänheten kan hjälpa forskarna genom att titta på videoklipp och identifiera arter i Kosterfjorden i filmmaterialet. Länk till projektets webbplats hittar du [här](#). Läs mer om projektet [på svenska här](#).

OM NÄTVERKEN

Som medverkande vid våra evenemang blir du automatiskt med i nätverken och kommer få våra framtida utskick. Om du inte vill detta så hör av dig till oss så tar vi bort ditt namn, detta går också att göra via formulär via våra nyhetsbrev. Naturligtvis kommer vi inte använda din adress till något annat än utskick från nätverken.

KONTAKTA OSS som samordnar det marina nätverket om du undrar över något:

Ida Wendt: ida.wendt@havsmiljoinstitutet.se 031-786 47 51

Tina Johansen Lilja: tina.johansen@havsmiljoinstitutet.se 031-786 65 60